

4.10.2017

Työ- ja elinkeinoministeriö

kirjaamo@tem.fi

TEM/1753/03.01.01/2017

HELEN OY:N LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI LAEIKSI UUSIUTUVILLA ENERGIALÄHTEILLÄ TUOTETUN SÄHKÖN TUOTANTOTUESTA ANNETUN LAIN JA TUULIVOIMAN KOMPENSAATIOALUEISTA ANNETUN LAIN 6 §:N MUUTTAMISESTA

Helen Oy kiittää mahdollisuudesta antaa Työ- ja elinkeinoministeriölle lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain ja tuulivoiman kompensatioalueista annetun lain 6 §:n muuttamisesta ja toteaa lausunnossaan seuraavaa:

Helen on sitoutunut kehittämään energiatuotantoaan ilmastoneutraaliksi vuoteen 2050 mennessä. Helen kannattaa vapaita energiamarkkinoita ja markkinaehtoista hinnanmuodostusta. Hiilidioksidipäästöjen hillintä ja uusiutuvien lisääminen tulisi päästökauppasektorilla tehdä markkinaehtoisesti päästökauppajärjestelmän avulla ja muista ohjaukeinoista tulisi luopua.

Lähtökohtaisesti energiamarkkinat toimisivat paremmin ilman tukijärjestelmiä. Siirtymävaiheessa, jossa päästökauppa ei ohjaa riittävästi investointeja vähäpäästöiseen energiantuotantoon, voivat tuet olla perusteltuja. Toimintaympäristö on muuttumassa kovaa vauhtia, joten pitkäkestoiset kiinteät ja ei kaikille uusiutuvalla avoimet tuet eivät sovellu markkinoille.

Teknologianeutraalisuus ei toteudu

Kansallisessa energia- ja ilmastostrategiassa yhtenä tavoitteena on ottaa ylimenokauden ratkaisuna käyttöön teknologianeutraalit tarjouskilpailut uusiutuvan sähkön tuotantotuen maksamiseksi. Strategiaa koskevassa kirjelmässään eduskunta edellyttää, että tukijärjestelmästä tehdään teknologianeutraali, jossa tuet ohjautuvat kustannuksiltaan mahdollisimman tehokkaasti. Kaiken uusiutuvan energian on oltava tasapuolisesti kilpailussa mukana, tämä on yhteiskunnan edun mukaista. Näin varmistetaan, että verovarolla tuettua uusiutuvaa energiaa saadaan mahdollisimman kustannustehokkaasti.

Lausunnon annettussa lakiesityksessä vesivoima on rajattu tuen ulkopuolelle. Lähtökohtaisesti jonkin tuotantotavan sulkeminen tukijärjestelmän ulkopuolelle ei ole linjassa teknologianeutraalin tavoitteen ja tehokkaan järjestelmän kanssa. Etenkin uuden vesivoimakapasiteetin tulisi kuulua tukijärjestelmän piiriin. Esitämme, että 5 §:n 16 kohtaan lisätään *vesivoima* muiden uusiutuvien lisäksi.

4.10.2017

Bio-CHP:llä liian tiukkoja vaatimuksia

Yhteistuotantokapasiteetti (CHP) on ennustettavasti ja tasaisesti käytössä juuri silloin kun sähköä eniten tarvitaan eli talviaikaan ja yhteistuotanto tukee vaihtelevaa uusiutuvaa tuotantoa ja vakauttaa sähköverkkoa. Bio-CHP:llä tuotettu yksi sähköyksikkö tuo myös tullessaan kaksi yksikköä lämpöä, joka voidaan myös lukea hyödyksi Suomen tavoitellessa suurempaa uusiutuvan osuutta energian tuotannossa.

CHP:n mahdollisuuksia tukeen on esitysluonnoksessa rajoitettu tiukoilla vaatimuksilla laitoksen täydestä uutuudesta, tukikelpoisen puupolttoaineen vähintään 90 %:n osuudesta sekä aikataulu- ja lupavaatimuksilla.

Uutuusvaatimusta tulisi keventää vähintään käyttöomaisuuden osalta niin, että olemassa olevan maa-alueen ja sellaisen muun infrastruktuurin, joka ei ole itse osa voimalaitosta ja joka palvelee myös muuta kuin tässä tarkoitetun tuen kohteena olevaa uutta voimalaitosta, hyödyntäminen tulisi sallia. Toisin sanoen olemassa olevan laitoksen viereen samalle tontille rakennettava ja samaan tukinfrastruktuuriin tukeutuva laitos tulisi hyväksyä tukijärjestelmän piiriin.

Tukikelpoisen puupolttoaineen vähintään 90 %:n osuuden vaatimus ei sovi muuttuville polttoainemarkkinoille ja muuttuviin säädöksiin. Voimalaitokselta voidaan sen sijaan edellyttää esimerkiksi kykyä käyttää tietty osuus tukikelpoisia polttoaineita ja toimija itse määrittäisi, millä osuudella tuotannosta osallistuu tukijärjestelmään. Lakiluonnoksen mukaan Energiavirasto voi myös muuttaa premiojärjestelmään hyväksymistä koskevaa päätöstä, jos EU:ssa tapahtuu muutoksia uusiutuvan ja tukikelpoisen polttoaineiden määrittelyssä. Lakiin on kirjattava selkeästi tuensaajan oikeudet ja velvollisuudet tämmöisessä tilanteessa, jotta tukijärjestelmään liittyviä riskejä voi arvioida.

Preemion mukainen tuki yksiselitteiseksi

Hyväksytyt preemion mukaan maksettavan tuen laskennassa 34 §:n lakitekstissä ei ole määritetty, miten tuki määräytyy, kun markkinahinta on suurempi kuin viitehinnan ja preemion summa. Tuen suuruuden laskenta tulisi yksiselitteisesti kirjata lakiin, etenkin kuin yksityiskohtaisissa perusteluissa lienee virhe. Perusteluissa todetaan: *"Tukea ei maksettaisi, kun viitehinnan ja preemion summa on sama tai suurempi kuin sähkön markkinahinta"*, kun ilmeisesti on tarkoitettu, että *tukea ei maksettaisi, kun sähkön markkinahinta on sama tai suurempi kuin viitehinnan ja preemion summa.*

Vaatimus verkkoon tuottamisesta

Esityksen pykälässä 24 § on tukikelpoiseksi määritetty myös muu kuin jakeluverkkoon syötetty sähkö. 24 §:ssä *"Tavoitehintaan ja muuttuvaan tuotantotukeen oikeuttava sähkön tuotanto"* todetaan seuraavasti: *"Tavoitehintaan ja muuttuvaan tuotantotukeen oikeuttava sähkön tuotanto määräytyy sen verkonhaltijan mittarilukeman perusteella, jonka verkkoon sähkön*

4.10.2017

tuottaja on liittynyt. Sähkön tuotanto voi määräytyä myös sähkön tuottajan tai sähkön käyttäjän mittarilukeman perusteella, kun kyse on muusta kuin jakeluverkkoon syötetystä sähköstä."

Voimalaitosten tulee voida syöttää tuottamansa sähkö osin tai kokonaan kiinteistön omaan käyttöön niin, että koko tuotanto on tuen piirissä. Kuitenkin 33 § rajoittaa tätä. Esitämme, että molemmista alla olevista lauseista tulisi poistaa kohta "verkkoon". Näin tuottajan velvoitteet ja tuetun sähkön määritelmät täsmentyisivät tämän periaatteen mukaisiksi.

33 §:ssä "Sähköntuottajan velvollisuudet preemiojärjestelmässä" todetaan:
"*...liitettävä voimalaitos vähintään osaksi sähköverkkoon kolmen vuoden kuluessa preemiojärjestelmään hyväksymistä koskevan päätöksen antamisesta siten, että se tuottaa sähköä verkkoon,...*
... liitettävä voimalaitos sähköverkkoon viiden vuoden kuluessa preemiojärjestelmään hyväksymistä koskevan päätöksen antamisesta siten, että se kokonaisuudessaan tuottaa sähköä verkkoon,..."

Helen Oy

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Pekka Manninen".

Pekka Manninen
Toimitusjohtaja

Lisätiedot

Heikki Hapuli, johtaja
Maiju Westergren, johtaja

